

Gemeenteraad Steenwijkerland
Postbus 162
8330 AD Steenwijk

zaaknummer
behandeld door Marieke Dawson
uw brief/kenmerk
bijlage(n) Transformatieagenda jeugdhulp-
onderwijs

datum 11 oktober 2017

onderwerp Transformatieagenda jeugdhulp-onderwijs

Geachte leden van de gemeenteraad,

Bijgaand sturen wij u de transformatieagenda jeugdhulp-onderwijs. Deze agenda is gezamenlijk opgesteld door de schoolbesturen PO, VO, de kinderopvanginstellingen, de Stichting SPS en de gemeente. De agenda beschrijft de vraagstukken op het snijvlak van jeugdhulp en (passend) onderwijs/kinderopvang die genoemde partijen de komende drie jaar in gezamenlijkheid zullen oppakken.

Inleiding

In 2016 hebben schoolbesturen, voorschoolse instellingen en de gemeente gezamenlijk besloten tot het opstellen van een transformatieagenda jeugdhulp – passend onderwijs. Deze wens om een dergelijke transformatieagenda op te stellen, is tevens opgenomen in het Beleidsplan Sociaal Domein 2017-2020 dat in oktober 2016 door de gemeenteraad is vastgesteld. In het afgelopen maanden heeft dit proces vorm gekregen en is uitgemond in bijgevoegde transformatieagenda.

Doel van de agenda

Het idee achter het opstellen van de transformatieagenda is dat scholen en voorschoolse instellingen niet alleen belangrijke vindplaatsen zijn (scholen zien vaak als een van de eersten dat het minder goed gaat met een kind), maar ook belangrijke 'werkplaatsen' (waar dagelijks door professionals wordt gewerkt aan de ontwikkeling van kinderen). Door de inspanningen op het gebied van preventie, jeugdhulp en onderwijs/kinderopvang meer op elkaar af te stemmen kan de effectiviteit van de inspanningen van onderwijs en gemeente toenemen.

Inhoud van de agenda

De agenda bestaat uit twee delen. Het eerste deel betreft een gezamenlijke ambitie. Belangrijke elementen in deze ambitie zijn: alle kinderen zoveel mogelijk in de eigen context naar school, het vroegtijdig inzetten van expertise, het streven naar één plan voor kind en gezin in onderwijs en daarbuiten, sterke ouderbetrokkenheid op scholen en het ontwikkelen van nieuwe samenwerkingspraktijken rondom onderwijs en jeugdhulp.

Het tweede deel van de agenda betreft een beschrijving van de onderwerpen ('stappen') die de komende drie jaar in gezamenlijkheid uitgewerkt worden:

1. **Analyse:** binnen dit onderwerp wordt verkend in hoeverre er overlap is in de ondersteuning vanuit het sociaal domein en de ondersteuning vanuit onderwijs en in hoeverre kinderen vanwege hun zorgbehoefte onderwijs volgen op grote afstand van hun huis. De analyse zou moeten leiden tot inzicht in de samenhang van (integrale) ondersteuning en adequaat aanbod van onderwijs- en zorgondersteuning voor kinderen en gezinnen – en tot voorstellen voor mogelijke verbetering in het aanbod.
2. **Duidelijkheid:** wat is de route wanneer onderwijs/kinderopvang en jeugdhulp rondom een kind gaan samenwerken en wat is de verantwoordelijkheid van enerzijds onderwijs/kinderopvang en anderzijds de gemeente? Bij de totstandkoming van de agenda bleek een gezamenlijke wil te bestaan om samen te werken, maar met respect voor de eigen verantwoordelijkheid van de verschillende partijen. Die verantwoordelijkheden op dit moment niet voor alle partijen duidelijk – en in sommige gevallen ook niet altijd helder af te bakenen. Duidelijkheid in zorgstructuren en verantwoordelijkheden is wenselijk voor alle partijen. Met daarbij ook helderheid in de verwachtingen die er over en weer zijn.
3. **Preventie:** binnen dit onderwerp worden afspraken gemaakt over ouderbetrokkenheid, preventieve activiteiten door de school en preventieve inzet vanuit de gemeente. Preventie is zowel binnen het onderwijs als de jeugdzorg een ruim en breed gebruikt begrip. Zowel onderwijs, voorschools veld en de gemeente hechten een grote waarde aan het onderwijs/kinderopvang als preventieve context en aan een positief pedagogisch basisklimaat. Daarvanuit wordt ernaar gestreefd om een sterk gezamenlijk begrip te hebben van preventie en de rol van preventie in het jeugddomein.
4. **Verwachtingen en evaluatie:** om de gezamenlijke ambitie verder vorm te geven is het nodig om te kijken naar de vraag, op welke manier dragen jeugdhulpinstellingen verantwoordelijkheid voor de ambitie? Partijen hebben de wens om op lokaal niveau afspraken te maken met aanbieders die in Steenwijkerland werkzaam zijn (vanzelfsprekend binnen de kaders van de regionale afspraken). Zo kunnen ook jeugdhulpaanbieders in de gelegenheid gesteld worden om verantwoordelijkheid te nemen voor de ambitie. In deze stap wordt daarom een inhoudelijk gesprek gevoerd waarin wordt geïnventariseerd: 'wat is nu goede jeugdhulp die aansluit bij de behoefte van een kind in onderwijs/kinderopvang?'.

Voor ieder van deze onderwerpen zijn de opbrengsten benoemd en de stappen die gezet worden om tot die opbrengsten te komen.

Proces van totstandkoming

De agenda is tot stand gekomen onder leiding van Bert Wienen, adviseur bij het onderwijsadviesbureau CPS. Bert Wienen heeft een soortgelijk traject in de gemeente Zwolle begeleid. Op basis van interviews met sleutelpersonen heeft hij eerst een voorstel gedaan voor de ambitie, die is vastgesteld in het LEA-overleg met schoolbesturen en voorschoolse instellingen. Vervolgens zijn opnieuw interviews gehouden voor het daadwerkelijk 'vullen' van de agenda met onderwerpen. Ook de transformatieagenda zelf is in het LEA vastgesteld.

De keuze voor een externe begeleider is ingegeven door de ervaring dat onderwijs en gemeente twee verschillende werelden zijn die elkaar niet altijd even goed verstaan. Door het inzetten van een onafhankelijk procesbegeleider bleek het makkelijker om te komen tot een agenda die door alle partijen gedragen wordt en daarmee de onderwerpen te benoemen die de partijen van belang vinden om in gezamenlijkheid op te pakken. Desalniettemin bleek bij de totstandkoming van de agenda partijen bepaalde thema's soms vanuit behoorlijk verschillende perspectieven bezien. Dit vergt nader overleg en uitwisseling van visies en ideeën voordat we kunnen komen tot een nadere invulling van concrete acties. Tegelijkertijd is het van belang om voortgang in het proces te houden en snel resultaten te boeken. Daarom staan er op de agenda ook onderwerpen met met een hoog 'doe'-gehalte - om zo het laaghangende fruit te kunnen plukken.

Verdere uitwerking

Voor het uitwerken van de agenda is een aantal werkgroepen in het leven geroepen met hierin een afvaardiging vanuit het voorschools veld, onderwijs en de gemeente. Getracht is om een brede bezetting te hebben in alle werkgroepen, zodat alle sectoren (voorschools, PO, VO en gemeente) zijn aangehaakt in zowel het uitdragen van de gezamenlijke ambitie als het uitwerken van de transformatieagenda. De werkgroepen zullen in eerste instantie bezig gaan met het uitwerken van de onderwerpen analyse, duidelijkheid en preventie. Voor deze drie thema's zijn tevens bestuurlijke trekkers aangewezen. De bestuurlijk trekker is verantwoordelijk voor de voortgang en de kwaliteit van het werk binnen de werkgroep en zal de uitkomsten van de werkgroep inbrengen in de vergaderingen van het LEA. Wethouder Frantzen is (samen met Janny Visser, rector van RSG Tromp Meesters) trekker van het onderwerp 'preventie'.

Tot slot

De transformatieagenda is de komende drie jaar het leidend document voor de samenwerking tussen onderwijs/kinderopvang en de gemeente voor de komende drie jaar (m.u.v. het onderwerp onderwijshuisvesting, waarvoor het Integraal Huisvestingsplan het kader vormt). Wij zijn ervan overtuigd dat met deze agenda een goede eerste stap is gemaakt in het versterken van de samenwerking tussen onderwijs/kinderopvang en jeugdhulp. In het versterken van die samenwerking schuilen grote kansen voor de transformatie. In het beleidsplan Sociaal Domein is aangegeven dat de transformatie plaats moet vinden via drie transformatielijnen. Deze transformatieagenda jeugdhulp-onderwijs pas uitstekend binnen twee van die drie lijnen: deze agenda biedt te basis voor gesprekken met onderwijs/kinderopvang over het versterken van de preventieve functie van het onderwijs (transformatielijn 'versterken preventie') en voor het versterken van de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp (transformatielijn versterken verbindingen).

In zowel het proces als de agenda staat voorop dat onderwijs en jeugdhulp twee verschillende werelden zijn, welke in onderlinge communicatie mogen groeien. Het leren kennen van elkaars wereld en de ander een kijkje in eigen keuken gunnen zijn essentieel om tot een gezamenlijke aanpak van de transformatieagenda te komen. Door het opstellen van de agenda is hiermee een start gemaakt. De bereidheid van de betrokken partijen is te zien en brengt verwachting voor de komende jaren. Tegelijkertijd moet worden gezien dat het een proces zal zijn wat tijd en blijvende aandacht vraagt en niet zomaar gerealiseerd zal zijn. De combinatie tussen het gesprek op blijven zoeken en concrete actie is essentieel in de uitwerking van de transformatieagenda.

Met vriendelijke groet, Namens burgemeester en wethouders van Steenwijkerland

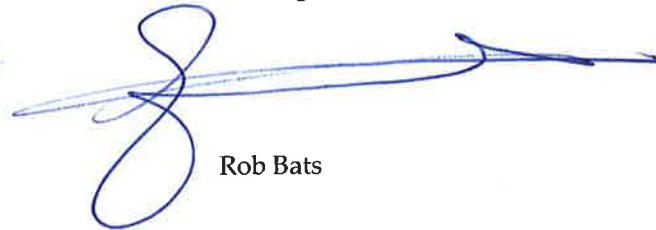
Burgemeester en wethouders van Steenwijkerland,

de waarnemend secretaris,

de burgemeester,



Ditta Cazemier



Rob Bats